

I opgørelsen for 1947 har gruppen tjenestemænd og funktionærer derimod 20 pct. af den samlede nationalindkomst, og indenfor arbejderklassen er det nu arbejderne ved industri og håndværk, som er dominerende.

Disse oplysninger illustrerer klart, at der er foregået en strukturændring i det danske samfund fra 1870 til 1947, og hvad specielt angår begrebet arbejderklassen, har dette reelt et helt forskelligt indhold på de to tidspunkter.

Man kan derfor ikke som E. C. tage sit udgangspunkt i erhvervsfordelingen i 1870 og for de følgende år give sig til at undersøge antal og indkomst for de tilsvarende grupper af arbejderklassen, uden at tage hensyn til, at der er opstået nye erhverv, der på samme måde som den egentlige arbejderklasse bidrager til øgningen i samfundets produktion.

Dette gælder stort set hele gruppen »tjenestemænd og funktionærer«, som af E. C. betegnes som »ikke-producerende erhvervsudøvere«. Disse mennesker, hvis sociale stilling for de allerflestes vedkommende placerer dem i arbejderklassen, og som aflønnes i takt med de øvrige arbejdere, udfører et lige så produktivt arbejde, som dem, der af E. C. henføres til arbejderklassen. Man tænke blot på jernbanefunktionærer og chauffører. Og alle der er knyttet til hospitaler og sundhedsvæsen: deres indsats har forøget den gennemsnitlige levealder for hele befolkningen, især for den fattigste dels vedkommende, og hvis man ikke begrænser sig til at undersøge befolkningsgruppernes andel af nationalindkomsten i et bestemt år, men gennem hele levetiden for det enkelte menneske, er arbejdernes andel af nationalindkomsten derfor alene ad denne vej forøget betydeligt.

Når man udfra disse betragtninger henfører i alt fald den væsentligste del af tjenestemænd og funktionærer til arbejderklassen, kommer man til, at disse befolkningslags andel af nationalindkomsten er forøget, altså et ganske andet resultat end E. C. er kommet til ved at se bort fra, at begrebet arbejderklassen har skiftet karakter i den omhandlede periode.

Hvad dernæst angår brøkernes nævner: nationalindkomsten, vil jeg ligeledes hævde, at disse tal er så afgørende påvirket af samfundets strukturændringer, at de ikke er egnede til at være sammenligningsgrundlag. E. C. konstruerer ganske vist et tal af størrelsesordenen ca. 500 mill. kr. for nationalindkomsten i 1870 »under hensyn til at naturaløkonomien dengang var af større betydning end nu«. En anden statistiker kunne måske komme til et tal omkring 600 mill. kr., og denne forskel er jo ikke uden betydning i denne forbindelse; men hvad der for mig er mere afgørende er, at slige tænkte tal ikke har nogen reel beviskraft. Man sammenligner to helt forskellige samfund: tænk blot på, at kvindernes arbejde dengang udelukkende lå i hjemmet, medens de nu i vidt omfang deltager i det almindelige erhvervsliv; eller på datidens mange børnerige familier, hvor børnene måtte tage deres del i arbejdet.

Disse bemærkninger har villet gøre for at præcisere, at der er forskellige meninger om, hvor langt statistikere bør vove sig ud i talkonstruktioner.

Henry Stjernqvist.

HVEM ER MEDLEM AF BRUGSFØRENINGER?

I forbindelse med andre undersøgelser vedrørende den kooperative handel, som Aarhus Universitets økonomiske Institut iværksatte for nogle år siden, foretog man også en undersøgelse af medlemsbestandens fordeling efter erhverv ved udgangen af 1941. Resultatet af denne undersøgelse gengives nedenfor.

Bearbejdelsen af det indsamlede materiale er i hovedsagen foretaget af undersøgningsassistent, cand. oec. Svend Fredens, mens teksten er skrevet af undersøgningsassistent, cand. oec. Carl E. Sørensen.

I opgørelsen for 1947 har gruppen tjenestemænd og funktionærer derimod 20 pct. af den samlede nationalindkomst, og indenfor arbejderklassen er det nu arbejderne ved industri og håndværk, som er dominerende.

Disse oplysninger illustrerer klart, at der er foregået en strukturændring i det danske samfund fra 1870 til 1947, og hvad specielt angår begrebet arbejderklassen, har dette reelt et helt forskelligt indhold på de to tidspunkter.

Man kan derfor ikke som E. C. tage sit udgangspunkt i erhvervsfordelingen i 1870 og for de følgende år give sig til at undersøge antal og indkomst for de tilsvarende grupper af arbejderklassen, uden at tage hensyn til, at der er opstået nye erhverv, der på samme måde som den egentlige arbejderklasse bidrager til øgningen i samfundets produktion.

Dette gælder stort set hele gruppen »tjenestemænd og funktionærer«, som af E. C. betegnes som »ikke-producerende erhvervsudøvere«. Disse mennesker, hvis sociale stilling for de allerflestes vedkommende placerer dem i arbejderklassen, og som aflønnes i takt med de øvrige arbejdere, udfører et lige så produktivt arbejde, som dem, der af E. C. henføres til arbejderklassen. Man tænke blot på jernbanefunktionærer og chauffører. Og alle der er knyttet til hospitaler og sundhedsvæsen: deres indsats har forøget den gennemsnitlige levealder for hele befolkningen, især for den fattigste dels vedkommende, og hvis man ikke begrænser sig til at undersøge befolkningsgruppernes andel af nationalindkomsten i et bestemt år, men gennem hele levetiden for det enkelte menneske, er arbejdernes andel af nationalindkomsten derfor alene ad denne vej forøget betydeligt.

Når man udfra disse betragtninger henfører i alt fald den væsentligste del af tjenestemænd og funktionærer til arbejderklassen, kommer man til, at disse befolkningslags andel af nationalindkomsten er forøget, altså et ganske andet resultat end E. C. er kommet til ved at se bort fra, at begrebet arbejderklassen har skiftet karakter i den omhandlede periode.

Hvad dernæst angår brøkernes nævner: nationalindkomsten, vil jeg ligeledes hævde, at disse tal er så afgørende påvirket af samfundets strukturændringer, at de ikke er egnede til at være sammenligningsgrundlag. E. C. konstruerer ganske vist et tal af størrelsesordenen ca. 500 mill. kr. for nationalindkomsten i 1870 »under hensyn til at naturaløkonomien dengang var af større betydning end nu«. En anden statistiker kunne måske komme til et tal omkring 600 mill. kr., og denne forskel er jo ikke uden betydning i denne forbindelse; men hvad der for mig er mere afgørende er, at slige tænkte tal ikke har nogen reel beviskraft. Man sammenligner to helt forskellige samfund: tænk blot på, at kvindernes arbejde dengang udelukkende lå i hjemmet, medens de nu i vidt omfang deltager i det almindelige erhvervsliv; eller på datidens mange børnerige familier, hvor børnene måtte tage deres del i arbejdet.

Disse bemærkninger har villet gøre for at præcisere, at der er forskellige meninger om, hvor langt statistikere bør vove sig ud i talkonstruktioner.

Henry Stjernqvist.

HVEM ER MEDLEM AF BRUGSFØRENINGER?

I forbindelse med andre undersøgelser vedrørende den kooperative handel, som Aarhus Universitets økonomiske Institut iværksatte for nogle år siden, foretog man også en undersøgelse af medlemsbestandens fordeling efter erhverv ved udgangen af 1941. Resultatet af denne undersøgelse gengives nedenfor.

Bearbejdelsen af det indsamlede materiale er i hovedsagen foretaget af undersøgningsassistent, cand. oec. *Svend Fredens*, mens teksten er skrevet af undersøgningsassistent, cand. oec. *Carl E. Sørensen*.

1. *Indsamling af oplysningerne.* Som grundlag for indsamlingen er i første omgang benyttet F.D.B.'s kartoteker over abonnenter på brugsforeningsbladet, der indeholder oplysninger om abonnenternes erhverv. Undersøgelsen er foretaget som en stikprøveundersøgelse, idet en sådan repræsentativ undersøgelse må antages at give et tilstrækkeligt godt billede af forholdene.

Afgørende for pålideligheden af sådanne stikprøver er indsamlingsmetoden. Man kunne enten lade stikprøven omfatte et mindre antal foreninger, således at man f. eks. udtog et vist antal alfabetisk efter foreningernes navne og derefter undersøgte samtlige Abonnenter indenfor de udvalgte foreninger, eller man kunne gennemgå samtlige abonnerende foreninger og lade stikprøven omfatte et udvalg af medlemmerne indenfor hver forening. En undersøgelse af fortegnelsen over brugsforeningerne viste hurtigt, at den førstnævnte metode ville give en geografisk skæv fordeling, hvorfor man valgte den anden metode. Indsamlingen af materialet blev foretaget af F.D.B. på grundlag af kartoteker over abonnenter af brugsforeningsbladet, idet hvert 10. medlem blev udtaget heraf.

De indkomne oplysninger blev sammenholdt med de talmæssige oplysninger i brugsforeningsstatistikken for 1941 om størrelsen af medlemsbestanden for hver enkelt forening. Der viste sig at være afvigelser i såvel op- som nedadgående retning med hensyn til de indkomne oplysningers antal i forhold til medlemsantallet. Afvigelserne skyldes formentlig, at foreningernes medlemslister ikke alle har været ført à jour. Specielt kan anføres, at indsamlingen af materialet af praktiske grunde blev foretaget i 1943, således at kartotekerne muligvis ikke er rensat for de i mellemtiden afgåede medlemmer. Hvor afvigelserne var større end 10 %, blev materialet fra den pågældende forening kasseret.

Materialet omfattede herefter ca. 620 brugbare foreninger, og ved afmærkning på et landkort undersøgte det, hvorledes de enkelte landsdele var repræsenteret i materialet. Det fremgik heraf, at materialets geografiske fordeling var meget skæv. Jylland, specielt Vestjylland, var meget svagt repræsenteret i forhold til øerne, særlig Sjælland. Procenten androg ca. 10 for Vestjylland mod ca. 50 for Sjællands vedkommende. Tilsvarende var byforeningerne meget stærkt repræsenteret i sammenligning med landforeningerne.

Da materialet for at være repræsentativt måtte være relativt ligeligt fordelt på landets forskellige dele, måtte man enten kassere en stor del af materialet eller forsøge at supplere det op for de egne, der var svagt repræsenteret. Da materialet i første tilfælde måtte antages at blive for tyndt, henvendte vi os til F.D.B., der gennem sine afdelinger udpegede et antal foreninger, der kunne supplere materialet med oplysninger for de svagt repræsenterede områder. Materialet blev derefter forøget med oplysninger fra ca. 300 foreninger yderligere, således at det samlede antal undersøgte foreninger kom op på ca. 920.

2. *Materialets repræsentativitet.* Som omtalt ovenfor, har vi ved afmærkning af antallet af de indkomne oplysninger på et kort og supplerende af materialet draget omsorg for, at dette omfatter ca. 50 % af samtlige brugsforeninger i landets forskellige egne, samt at de supplerende foreningers fordeling på rene land-distrikter, stationsbyer og provinsbyer af forskellig størrelse svarer til fordelingen af samtlige brugsforeninger. Man kunne regne med, at fordelingen af de undersøgte foreninger efter omsætningens størrelse svarer nogenlunde til fordelingen af samtlige brugsforeninger efter omsætning, jfr. tab. 2.

I tabel 1 er vist fordeling af samtlige brugsforeninger på land og by ifølge brugsforeningsstatistikken af 1941, sammenlignet med den tilsvarende fordeling af de undersøgte foreninger. Tallene indbefatter ikke hovedstaden og hovedstadens omegnskommuner.

Tabel 1. Foreningernes fordeling på land og by i 1941
(excl. hovedstaden og omegnskommunerne).

Afdeling	Landdistr. og bymæssig bebygg. m. under 1500 indb.		Stationsbyer med over 1500 indb.		Provinsbyer, incl. forstæder			
	Alle foreninger	Undersøgte foreninger	Alle foreninger	Undersøgte foreninger	under 10.000 indb.		over 10.000 indb.	
					Alle foreninger	Undersøgte foreninger	Alle foreninger	Undersøgte foreninger
1.....	279	172	6	2	10	6	7	3
2.....	206	83	5	4	4	2	12	6
3.....	74	33	3	1	1	0	3	2
4.....	113	55	4	3	1	0	3	2
5.....	71	31	2	1	0	0	3	1
6.....	177	82	1	0	6	3	5	0
7.....	222	92	3	3	7	4	8	5
8.....	98	54	0	0	0	0	3	2
9.....	92	42	0	0	3	2	2	1
10.....	97	49	2	0	3	2	2	1
11.....	89	42	0	0	2	2	1	1
12.....	23	9	0	0	5	2	1	0
13.....	34	17	3	0	3	1	0	0
14.....	34	20	1	1	2	2	2	1
15.....	67	44	0	0	5	2	1	1
16.....	41	18	3	1	1	0	1	1
	1717	843	33	16	53	28	54	27

Tabellen viser, at grupperne som helhed er repræsenteret med ca. 50 % i det undersøgte materiale, selv om der for visse afdelingens vedkommende kan være afvigelser både i nedadgående og opadgående retning. I tabel 2 er vist, hvorledes de undersøgte foreninger fordeler sig efter omsætningens størrelse, idet tallene for omsætningen angiver den totale omsætning, altså både butiksvarer og grovvarer. Tallene er sammenlignet med de tilsvarende oplysninger for samtlige foreninger ifølge brugsforeningsstatistikken af 1941.

Det vil ses, at den relative fordeling af de undersøgte foreninger efter omsætning svarer nogenlunde til den relative fordeling for samtlige foreninger dog således at grupperne med indtil 100.000 kr. omsætning er forholdsvis svagt repræsenteret i materialet, medens til gengæld mellemgrupperne, fra 1000.000 til 300.000 kr. omsætning er rigeligt repræsenteret, idet omkring 75 % af de undersøgte foreninger falder ind under disse grupper, sammenlignet med 70 % ifølge statistikken. Det skal iøvrigt bemærkes, at den samlede undersøgelse omfatter 924 foreninger, men da der for 4 foreninger i landdistrikterne mangler oplysninger om omsætningen i brugsforeningsstatistikken, er disse ikke medtaget i sammenligningen.

Tabellen viser, at de undersøgte foreningers fordeling efter de anvendte kriterier er i tilstrækkelig god overensstemmelse med forholdene for samtlige foreninger, således at man kan anvende det indsamlede materiale fra foreningerne som repræsentativt for hele landet. Vigtigst i denne forbindelse er formentlig

Tabel 2. *Fordeling af de undersøgte og samtlige foreninger efter samlet omsætning (butiksvare og grovvarer) i året 1941.*

Omsætning 1000 kr.	Absolutte tal		Relative tal	
	Alle foreninger	Unders. foreninger	Alle foreninger %	Unders. foreninger %
—50.....	27	1	1,5	0,1
50—100....	284	95	15,4	10,3
100—150....	527	255	28,6	27,8
150—200....	385	218	20,9	23,7
200—300....	379	211	20,6	23,0
300—400....	138	75	7,5	8,1
400—500....	48	37	2,6	4,0
500—1000...	43	22	2,3	2,4
1000—.....	10	6	0,6	0,6
Tilsammen...	1841	920	100,0	100,0

materialelets overensstemmelse med den faktiske geografiske fordeling af foreningerne på landsdele samt på land og by, idet det må antages, at fordelings-tallene efter omsætningsstørrelse er korreleret med den geografiske fordeling på landdistrikter og større bymæssige områder.

Det samlede antal medlemmer i de undersøgte 924 foreninger androg ca. 240.000, hvoraf ca. 43.000 i hovedstadens brugsforeninger, medens der ialt ifølge statistiken af 1941 i landets 1871 foreninger var en medlemsbestand på ca. 412.000. Om betydningen af dette tal skal bemærkes, at statistiken kun medregner medlemmer, som overhovedet har modtaget varer i sidste regnskabsår. Udenfor tallet falder således ikke-medlemmer, som handler i foreningerne og medlemmer, som ikke har foretaget indkøb i foreningerne i det sidste regnskabsår. Også af andre grunde kan tallet imidlertid næppe benyttes som udtryk for antal husstande til beregning af antallet af forbrugere, der handler i foreningerne, idet der da i mange tilfælde ville forekomme dobbeltregning. Dette gælder særligt for landdistrikterne, hvor arbejdskraften på gårdens kost og logi indgår i gårdens husstand, men samtidig optræder som medlem i brugsforeningerne.

3. *Undersøgelsens resultat.* I nedenstående tabel 3 har vi sammenfattet undersøgelsens resultater, idet vi har beregnet den relative fordeling af medlemmerne på de erhvervsgrupper, skattestatistiken omfatter, opdelt på land og by. Disse procenttal for vort materiale er i tabellen sammenlignet med den tilsvarende fordeling på erhvervsgrupper for hele landets befolkning ifølge skattestatistikens tal for indkomstansættelser for skatteåret 1942—43.

Af tabellen kan således ved sammenligning mellem disse to procenttal direkte aflæses, fra hvilke erhvervsgrupper brugsforeningernes medlemsbestand særligt rekrutteres.

De i tabellen med numre betegnede erhvervsgrupper omfatter: 1: Land- og skovarbejdere, landbrugsmedhjælpere, gartneriarbejdere og gartnerimedhjælpere. — 2: Håndværkssvende, andre faglærte arbejdere, arbejdsmænd udenfor landbrug, chauffører, kuske og bude, lærlinge, elever, husassistenter. — 3: Kontor-

personale, butikspersonale, repræsentanter, tekniske funktionærer, jernbane-, post- og telgraffunktionærer etc. — 4: Godsejere, gårdejere, proprietærer. — 5: Husmænd. — 6: Direktører, fabrikanter, håndværksmestre, detailhandlere, grossererere, restauratører. — 7: Selvstændige næringsdrivende iøvrigt, herunder kreaturhandlere, fiskere og vogtmænd. — 8: Liberale erhverv, lærere, præster. — 9: Personer ude af erhverv. — 10: Diverse og uoplyst, blandt andet forsamlingshuse, skoler og foreninger samt husmødre.

Bogstavbetegnelsen dækker følgende geografiske områder: A: Landdistrikterne og bymæssige bebyggelser i landdistrikterne. — B: Provinsbyer med under 10.000 indb. inklusive forstæder. — C: Provinsbyer med over 10.000 indb. inklusive forstæder. — D: Hovedstaden inklusive forstæder. — E: Hele landet.

Tabel 3. Procentvis fordeling af brugsforeningernes medlemmer, fordelt efter erhvervsgrupper og bebyggelsens art, sml. med erhvervsfordelingen ifl. skattestatistikken.

Erhvervs- gruppe	A		B og C		D		E	
	U.M. ¹⁾	Skst. ²⁾	U.M. ¹⁾	Skst. ²⁾	U.M. ¹⁾	Skst. ²⁾	U.M. ¹⁾	Skst. ²⁾
1.....	7,4	24,9	2,6	1,2	0,1	0,5	5,4	12,4
2.....	14,3	11,9	49,1	37,0	50,6	36,1	26,2	33,2
3.....	6,0	16,6	13,9	25,6	18,3	28,8	8,9	13,8
4.....	22,3	10,6	1,4	0,4	—	—	15,4	5,2
5.....	19,6	10,0	1,2	0,3	—	—	13,4	4,8
6.....	8,7	6,4	8,2	8,6	4,1	5,8	8,6	6,8
7.....	4,6	3,0	5,1	4,3	1,2	2,6	3,4	3,3
8.....	2,7	2,5	3,5	4,8	4,6	8,3	3,2	4,5
9.....	6,7	12,4	3,0	14,0	1,3	16,2	5,2	13,8
10.....	7,7	1,7	12,0	3,8	19,8	1,7	10,3	2,2
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

¹⁾ Det undersøgte materiale. ²⁾ Skattestatistikens tal for indkomstansættelser for skatteåret 1942-43.

Tabellen viser, at landbruget er både absolut og relativt stærkest repræsenteret indenfor brugsforeningernes medlemsbestand, idet knap 30 % af samtlige medlemmer er selvstændige landbrugere, skønt denne gruppe efter skattestatistikken kun udgør ca. 10 % af samtlige indkomstansættelser. Den næststørste gruppe, der omfatter faglærte og ufaglærte arbejdere, chauffører, lærlinge, husassistenter m. m. tæller godt 25 % af medlemmerne, medens den udgør ca. 33 % af alle skatteydere.

Medtager man landbrugets medhjælp samt skov- og landarbejdere og gartneriarbejdere under landbruget, mindskes dette erhvervs relative overvægt noget, idet det da omfatter godt $\frac{1}{3}$ af medlemmerne mod knap $\frac{1}{4}$ af indkomstansættelserne som følge af, at medhjælpere, landarbejdere m. v. ifl. tabellen er påfaldende svagt repræsenteret i medlemsbestanden. Det er vel imidlertid sandsynligt, at vort materiale for denne gruppes vedkommende er behæftet med en systematisk skævhed, idet medhjælpere på gårdens kost og logi optages i den enkelte bedrifts husholdning, og som følge heraf ikke bliver tilstrækkeligt repræsenteret i medlemsbestanden.

Faglærte og ufaglærte arbejdere, chauffører, lærlinge m. v. er såvel i by som på land stærkere repræsenteret i medlemsbestanden end svarende til gruppens almindelige vægt i erhvervsfordelingen indenfor det pågældende område, og dette gælder særligt for byerne, hvor gruppen omfatter ca. 50 % af medlemmerne. Da landdistrikterne imidlertid vejer så tungt til i brugsforeningernes geografiske fordeling, bliver det samlede resultat alligevel, at gruppens andel i medlemsbestanden som nævnt ovenfor ikke helt svarer til dens størrelse i landets erhvervsfordeling.

Bortset fra ovennævnte særlige forhold for landbrugets arbejdskraft er handels- og kontorphersonale, tekniske funktionærer m. v. den relativt svagest repræsenterede gruppe blandt brugsforeningernes medlemmer, og dette gælder både for land og by. Derimod er grupperne håndværksmestre, direktører og fabrikanter samt næringsdrivende iøvrigt repræsenteret blandt medlemmerne med en andel, der er lidt større end gruppens erhvervsmæssige vægt. Det må dog erindres, at det er ret inhomogene grupper, der her er slået sammen, og iøvrigt er gruppernes repræsentation blandt medlemmerne forholdsvis stærkest i landdistrikterne og provinsbyerne.

Med hensyn til diverse og uoplyste erhverv skal det bemærkes, at denne gruppes forholdsvis store andel i brugsforeningernes medlemsbestand for en del skyldes, at den omfatter betegnelsen »husmoder«, der særligt i provinsbyerne og i hovedstaden figurerer jævnlige på foreningernes kartoteker, (i hovedstaden udgør denne gruppe således 16,6 % af samtlige medlemmer), skønt de pågældende i de fleste tilfælde burde henføres til de øvrige erhvervsgrupper. Dette forhold må naturligvis også tages i betragtning ved bedømmelse af de øvrige erhvervs relative andel i medlemsbestanden i forhold til gruppernes størrelse efter skattestatistiken.

Den geografiske opdeling af materialét viser iøvrigt, at foreningernes medlemsbestand i landdistrikterne og stationsbyerne er mere uensartet sammensat end i provinsbyerne og specielt i hovedstaden, hvor den i højere grad er koncentreret på enkelte store grupper som arbejdere og funktionærer. Dette hænger dog stærkt sammen med, at landdistrikterne og stationsbyerne erhvervsmæssigt er mere inhomogene områder end de store byer og hovedstaden.

Som et kuriosum skal citeres følgende referat af en af F.D.B. foretaget statistisk undersøgelse i 1910, optaget i F.D.B.'s årbog for 1910:

»— Det meddeles endvidere, at af samtlige medlemmer var 36.291 eller 32 % gårdmænd, 46.182 eller 41 % husmænd og 30.612 eller 27 % arbejdere og lige-stillede — —«. Der er således sket en bemærkelsesværdig ændring i medlemsbestandens sammensætning, idet de selvstændige landbrugere nu udgør knap 30 %, ifl. tab. 3, mod 73 % i 1910 ifl. denne oplysning. *Jørgen Pedersen.*

NATIONALØKONOMISK FORENINGS EKSTRAORDINÆRE GENERALFORSAMLING.

Den 31. jan. 1950 afholdtes ekstraordinær generalforsamling i anledning af, at foreningens økonomi nødvendiggjorde en forhøjelse af medlemskontingent og abonnementsafgift, jfr. tidsskriftets årgang 1949, side 384. Efter forslag fra bestyrelsen vedtoges det at forhøje kontingentet fra 10 kr. til 15 kr. og abonnementsprisen fra 8 til 10 kr. pr. årgang for medlemmer og fra 12 til 15 kr. for ikke-medlemmer, alt pr. år og med virkning fra 1. jan. 1950. Løssalgsprisen forhøjes fra 3 til 4 kr. pr. hæfte.